

BEDRIJFSBETROKKENHEID BIJ INTERREG VLAANDEREN- NEDERLAND

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Op welke manier kunnen bedrijven aan bod komen	4
2.1 Projectpartner	4
2.2 Projectpartner light	4
2.3 Actief betrokken doelgroep	5
3. Welke regels moeten bedrijven volgen bij het plaatsen van externe opdrachten	6
4. Aandachtspunten	4
4.1 Staatssteun	7
4.2 Intellectueel eigendom	9
4.3 Inkomsten	10
4.4 Onderneming in moeilijkheden	11
Verklarende noten	13

1. INLEIDING

Het is de ambitie van het Interreg V Vlaanderen-Nederland programma om het bedrijfsleven actief bij de projecten te betrekken en de drempel voor hun deelname aan het programma te verlagen. In dit document wordt daarom kort overlopen op welke manieren private bedrijven aan bod kunnen komen in projecten en welke regels m.b.t. externe opdrachten van toepassing zijn.

Vervolgens worden enkele belangrijke punten opgesomd die van toepassing zijn bij de ontwikkeling van alle projecten, maar waar bij bedrijfsdeelname extra aandacht aan moet worden besteed.

Buiten de in dit document beschreven situaties, kunnen bedrijven ook betrokken zijn bij de uitvoering van projecten als leveranciers van producten, diensten en/of werken. Dit kunnen bijvoorbeeld communicatiebureaus, consultancybedrijven, aannemers of toeleveranciers zijn die voornamelijk hun gebruikelijke producten, diensten en/of werken aanbieden.

Met concrete vragen over de deelname van bedrijven aan uw project kan u ook terecht bij de projectadviseurs van het Interreg-secretariaat. Hun contactgegevens zijn te vinden op www.grensregio.eu/organisatie.

2. OP WELKE MANIER KUNNEN BEDRIJVEN AAN BOD KOMEN?

Zowel bij '2.1 Projectpartner' als bij '2.2 Projectpartner light' gaat het om bedrijven die zelf kosten voor het project maken en hiervoor EFRO-subsidie ontvangen. Bij '2.3 Doelgroep' plukken de bedrijven de vruchten van het project, zonder dat zij rechtstreeks worden gesubsidieerd.

2.1 PROJECTPARTNER

Net als andere organisaties, kunnen bedrijven gewoon deel uitmaken van het projectpartnerschap, ongeacht of de andere leden van het partnerschap bedrijven zijn of niet.

2.2 PROJECTPARTNER LIGHT

Er zijn situaties waarin het niet mogelijk is de bedrijven die het project mee zullen uitvoeren, al te identificeren tijdens de projectontwikkeling. Daarnaast zijn bedrijven soms slechts korte tijd betrokken bij de uitvoering van een project of van één projectonderdeel.

De projectpartner light constructie biedt in dergelijke gevallen meer flexibiliteit en minder lasten. Via deze opzet kan een bedrijf later aansluiten, nadat het project is goedgekeurd en loopt, en kosten inbrengen met (iets) minder administratieve lasten.

Concreet werkt dit als volgt. Bij het indienen van een project voorziet een projectpartner in zijn kostenplan telkens één kostenlijn per soort actie waarvoor projectpartners light activiteiten zullen uitvoeren en bekostigen. Nadat het project is goedgekeurd, sluit de verantwoordelijke projectpartner een samenwerkingsovereenkomst af met elke projectpartner light. Hierin staat onder meer een beschrijving van de activiteiten van die projectpartner light, zijn kostenplan (opgesteld volgens de Interreg-kostenrubrieken) en een overzicht van de financiering.

Vervolgens kan de projectpartner light zijn gemaakte kosten - passend in het afgesproken kostenplan - indienen via die projectpartner. De kosten en declaraties van 'projectpartners light' moeten voldoen aan de vereisten die gelden voor alle gewone projectpartners, zoals bewijslast via facturen en betalingsbewijzen en publiciteitsverplichtingen. Ook kunnen

projectpartners light net zoals gewone projectpartners controles ter plaatse krijgen.

Het gebruik van deze constructie dient beperkt te blijven tot situaties waar dit een meerwaarde is. Het partnerschap dat het project indient, moet op zichzelf steeds voldoende relevant en competent zijn om het project te dragen.

Daarnaast moet de verantwoordelijke partner zich bewust zijn van de rol die hij moet opnemen. Zo is hij er mede verantwoordelijk voor dat de projectpartners light op de hoogte zijn van alle programmaverplichtingen en dat hun uitgaven correct gedeclareerd worden.

In het vorige programma is de projectpartners light constructie al toegepast. Dit was onder meer het geval bij Crossroads¹ dat bedrijven inhoudelijk en financieel ondersteunde bij het ontwikkelen en realiseren van kansrijke innovaties door de inzet van één of meerdere opkomende technologieën.

2.3 ACTIEF BETROKKEN DOELGROEP

Ook wanneer bedrijven zelf niet rechtstreeks Europese subsidies ontvangen, kunnen zij actief deelnemen aan een project(activiteit). Een bedrijf kan bijvoorbeeld (al dan niet gratis)² een specifieke dienst vanuit het project ontvangen. In dat geval zijn die bedrijven geen deel van het projectpartnerschap en declareren zij geen uitgaven.

Zo zijn in het verleden projecten uitgevoerd die gratis een energieaudit op maat aanboden aan individuele bedrijven. Het projectpartnerschap betaalde daarbij zelf rechtstreeks de consultants die de audit bij de bedrijven uitvoerden.

Bedrijven kunnen ook lid zijn van een zogenaamde klankbordgroep die binnen een project wordt opgezet met het oog op afstemming met relevante stakeholders. Dit wordt niet per definitie gezien als een invulling van de programma-ambitie om zoveel mogelijk tot actieve deelname van het bedrijfsleven in projecten te komen.

3. WELKE REGELS MOETEN BEDRIJVEN VOLGEN BIJ HET PLAATSEN VAN EXTERNE OPDRACHTEN?

Bedrijven zoals bedoeld in deze bundel zijn private organisaties. Voor dergelijke organisaties geldt de wet op overheidsopdrachten (BE) / aanbestedingswet (NL) niet, ook niet voor uitgaven gemaakt in het kader van een project binnen Interreg Vlaanderen-Nederland.

Wel moeten private organisaties voor opdrachten boven 50.000 euro (excl. BTW, betaald bedrag) aantonen dat de betaalde prijs marktconform is. Dit gebeurt best door op voorhand 3 of meer prijsoffertes op te vragen.

Enkel wanneer bedrijven deelnemen als partner of partner light, dienen zij rekening te houden met regels bij het plaatsen van externe opdrachten. Als ze 'doelgroep' zijn, hebben ze immers geen projectuitgaven.

4. AANDACHTSPUNTEN

Onderstaande aandachtspunten komen niet voort uit specifieke regels die binnen Interreg Vlaanderen–Nederland gelden voor bedrijven, maar zijn steeds op alle projecten en hun partners van toepassing; dus ook wanneer geen sprake is van actieve bedrijfsbetrokkenheid.

Voor alle projecten met bedrijfsbetrokkenheid moet voldoende aandacht gaan naar de hieronder benoemde punten, ongeacht de wijze waarop bedrijven deelnemen aan het project.

4.1 STAATSSTEUN

De regels rond staatssteun zijn onderdeel van de Europese mededingingsregels die ervoor moeten zorgen dat de Europese interne markt op een normale wijze kan functioneren. Net zoals elke andere publieke instelling in de Europese Unie die steun verleent, is Interreg Vlaanderen–Nederland gebonden aan deze staatssteunregels. Om die reden moet voor elk project voor goedkeuring ad hoc worden beoordeeld of de steun aan dat project de mededinging op de Europese interne markt dreigt te vervalsen.

4.1.1 IS ER STAATSSTEUN?

Er is sprake van staatssteun, als aan alle onderstaande voorwaarden is voldaan:

1. De steun wordt door de overheid verleend of met overheidsmiddelen bekostigd.
2. Er is sprake van een onderneming.
3. De onderneming ontvangt een economisch voordeel dat zij bij normaal economisch handelen niet gekregen zou hebben.
4. Het voordeel is selectief.
5. Het voordeel vervalst de mededinging of dreigt dat te doen en heeft invloed op de handel tussen lidstaten.

1. Overheidsmiddelen

In het kader van Interreg Vlaanderen–Nederland is altijd aan deze voorwaarde voldaan. Het gaat immers om publieke middelen uit het EFRO-fonds en eventueel van andere overheden. Ook wanneer bedrijven zelf geen EFRO-subsidies ontvangen, maar wel (niet-financiële) steun, is aan deze voorwaarde voldaan. De activiteiten van de projectpartners die de steun voor bedrijven genereren, worden immers via overheidsmiddelen bekostigd.

2. Onderneming

De definitie van onderneming is ‘elke eenheid die een economische activiteit uitoefent’, waarbij onder economische activiteit wordt verstaan ‘iedere activiteit die bestaat uit het aanbieden van goederen en diensten op een markt’. Hierbij zijn de rechtsvorm, de

financieringswijze en de vraag of er al dan niet een winstoogmerk is, niet van belang. Als gevolg van deze brede definitie van onderneming is vaak ook voldaan aan deze voorwaarde.

3. Voordeel

Met voordeel wordt elk economisch voordeel bedoeld dat een onderneming onder normale marktvoorwaarden (dus zonder overheidsingrijpen) niet had verkregen. De kans is reëel dat voor projecten met bedrijfsdeelname aan deze voorwaarde voor staatsteun is voldaan.

4. Selectief

Het voordeel wordt als selectief bestempeld als door de overheidssteun bepaalde sectoren, bepaalde (types van) ondernemingen en/of bepaalde regio's worden begunstigd. Aangezien dit zeer sterk gerelateerd is aan de voorziene projectactiviteiten, kan geen algemene inschatting worden gegeven voor de mate waarin bij projecten gericht op bedrijven aan deze voorwaarde is voldaan.

5. Vervalste mededinging

Uit veelvuldige uitspraken van het Europees Hof van Justitie blijkt dat altijd aan deze voorwaarde is voldaan, behalve in de zeer uitzonderlijke gevallen waarbij er evident sprake is van een activiteit met slechts lokaal bereik (enkele kilometers). De kans is dus klein dat voor Interreg-projecten deze voorwaarde niet vervuld is.

Voor projecten met bedrijven zal dus vooral de vraag of er sprake is van een selectief voordeel, de doorslag geven voor de mogelijke vaststelling van staatssteun.

4.1.2 ER IS SPRAKE VAN STAATSSTEUN. WAT NU?

Een vaststelling dat er sprake is van staatssteun hoeft niet te betekenen dat het project niet kan doorgaan. In de Europese regelgeving zijn er immers kaders uitgewerkt die maken dat sommige vormen van staatssteun geen bedreiging vormen voor de werking van de interne markt en dus geoorloofd zijn. In dergelijke gevallen staat de geïdentificeerde staatssteun de goedkeuring van het project niet in de weg.

• Vrijstellingsverordeningen

De Europese Commissie en de Lidstaten hebben in 'vrijstellingsverordeningen' gedetailleerde regels opgesteld die aangeven in welke gevallen staatssteun geoorloofd is. Deze regels bevatten onder meer bepalingen rond specifieke activiteiten die ondersteund mogen worden, het maximale percentage van uitgaven dat mag worden ondersteund met publieke middelen (dus EFRO-subsidie en andere eventuele publieke cofinanciering!) en de maximale omvang van de steun. Vaak wordt hierbij nog gedifferentieerd naargelang het om kleine, middelgrote dan wel grote ondernemingen gaat.

De specifieke bepalingen in een vrijstellingsverordening die toelaten de beoogde projectactiviteiten uit te voeren ondanks de aanwezige staatssteun, kunnen er dus voor zorgen dat soms niet het maximale EFRO-percentage van 50% kan worden toegekend.

Voor ons programma biedt de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) waarschijnlijk de meeste mogelijkheden om geïdentificeerde staatssteun te categoriseren als zijnde in overeenstemming met de werking van de interne markt. In sommige gevallen kunnen ook de vrijstellingsverordeningen gericht op respectievelijk de landbouw- en bosbouwsector en de visserij interessante bepalingen bevatten.

- **De-minimissteun**

Wanneer de vrijstellingsverordeningen geen bepalingen bevatten die op de geplande projectactiviteiten kunnen worden toegepast, kan worden gekeken of de door het project gegenereerde steun als de-minimissteun kan worden beschouwd. De basisgedachte hierbij is dat de-minimissteun van dergelijke beperkte omvang is, dat deze geen verstoring van de interne markt kan veroorzaken en daarom steeds is toegelaten.

Over een periode van 3 jaar kan per onderneming door alle publieke overheden samen maximaal 200.000 euro aan de-minimissteun worden verleend. Om deze reden wordt aangeraden om eerst de mogelijkheden van de vrijstellingsverordeningen na te gaan.

- **Individuele aanmelding bij de Europese Commissie**

Wanneer noch vrijstellingsregels noch de-minimisregels kunnen worden aangewend, laten de Europese staatssteunregels nog de optie van een individuele aanmelding van de geplande steun open. In deze procedure oordeelt de Europese Commissie zelf of de gevraagde staatssteun al dan niet in overeenstemming is met de werking van de interne markt.

Voor projecten in het kader van Interreg Vlaanderen – Nederland is dit in theorie mogelijk, maar in de praktijk niet haalbaar. Het betreft immers een langdurig traject (soms zelfs een jaar) dat voor goedkeuring van het project moet worden doorlopen. Daarnaast is ook de kans op een positieve beslissing van de Commissie klein. In de loop van 2014 zijn immers de verschillende vrijstellingsregels die hierboven aan bod kwamen, uitgebreid en de Commissie heeft duidelijke signalen gegeven dat deze in principe volstaan om alle toe te laten staatssteun als geoorloofd te kunnen oormerken.

Het is dus niet de verwachting dat de optie van een individuele aanmelding bij de Europese Commissie zal worden toegepast in Interreg Vlaanderen – Nederland.

4.2 INTELLECTUEEL EIGENDOM

Voor bedrijven is de vraag hoe wordt omgegaan met intellectueel eigendom van groot belang. Regelingen daarrond kunnen immers doorslaggevend zijn voor de beslissing van een bedrijf om al dan niet in een Interreg-project te stappen.

Op zich zijn er geen speciale regels voor bedrijven m.b.t. intellectueel eigendom. Voor alle projecten geldt dat hierover afspraken moeten worden gemaakt in de overeenkomst die de projectverantwoordelijke afsluit met de projectpartners.

Dit betekent dat deelname aan een Interreg-project dus niet automatisch leidt tot het opgeven van intellectuele eigendomsrechten.

Wel is intellectueel eigendom een aandachtspunt tijdens de toets op staatssteun. Immers, afspraken rond (de bescherming van) intellectueel eigendom kunnen van invloed zijn voor het vaststellen van mogelijk selectief voordeel voor een onderneming. In sommige gevallen kan de verplichting om intellectueel eigendom op te geven ervoor zorgen dat er geen sprake is van staatssteun. Deze optie moet enkel in overweging worden genomen als de staatssteun die op die manier wordt vermeden, niet is toegelaten (zie '3.1.2 Er is sprake van staatssteun. Wat nu?').

4.3 INKOMSTEN

Het is niet verboden om via een project binnen Interreg Vlaanderen–Nederland inkomsten te genereren. Wel moet hier op de correcte manier mee worden om gegaan. Bij de vaststelling van de subsidie moet namelijk voldoende rekening worden gehouden met mogelijke netto-inkomsten tijdens en/of na de projectperiode om overfinanciering te vermijden.

De definitie van 'netto-inkomsten' luidt volgens de Europese regelgeving als volgt: "de instroom van kasmiddelen die gebruikers genereren door rechtstreeks te betalen voor de door middel van het project verstrekte goederen of diensten, minus alle operationele kosten en kosten voor de vervanging van uitrusting met een korte levensduur die in de overeenkomstige periode zijn gemaakt".

Publieke of private cofinanciering aan het project zijn dus geen inkomsten.

Om na te gaan of en op welke manier eventuele netto-inkomsten van de projectpartners in rekening moeten worden gebracht, dient het stroomschema inkomsten doorlopen te worden (zie bijlage).

Uit dit stroomschema komt naar voren dat het antwoord op de vraag of er sprake is van geoorloofde staatssteun doorslaggevend kan zijn voor de omgang met eventuele netto-inkomsten. Hierbij moeten volgende aandachtspunten in acht worden genomen:

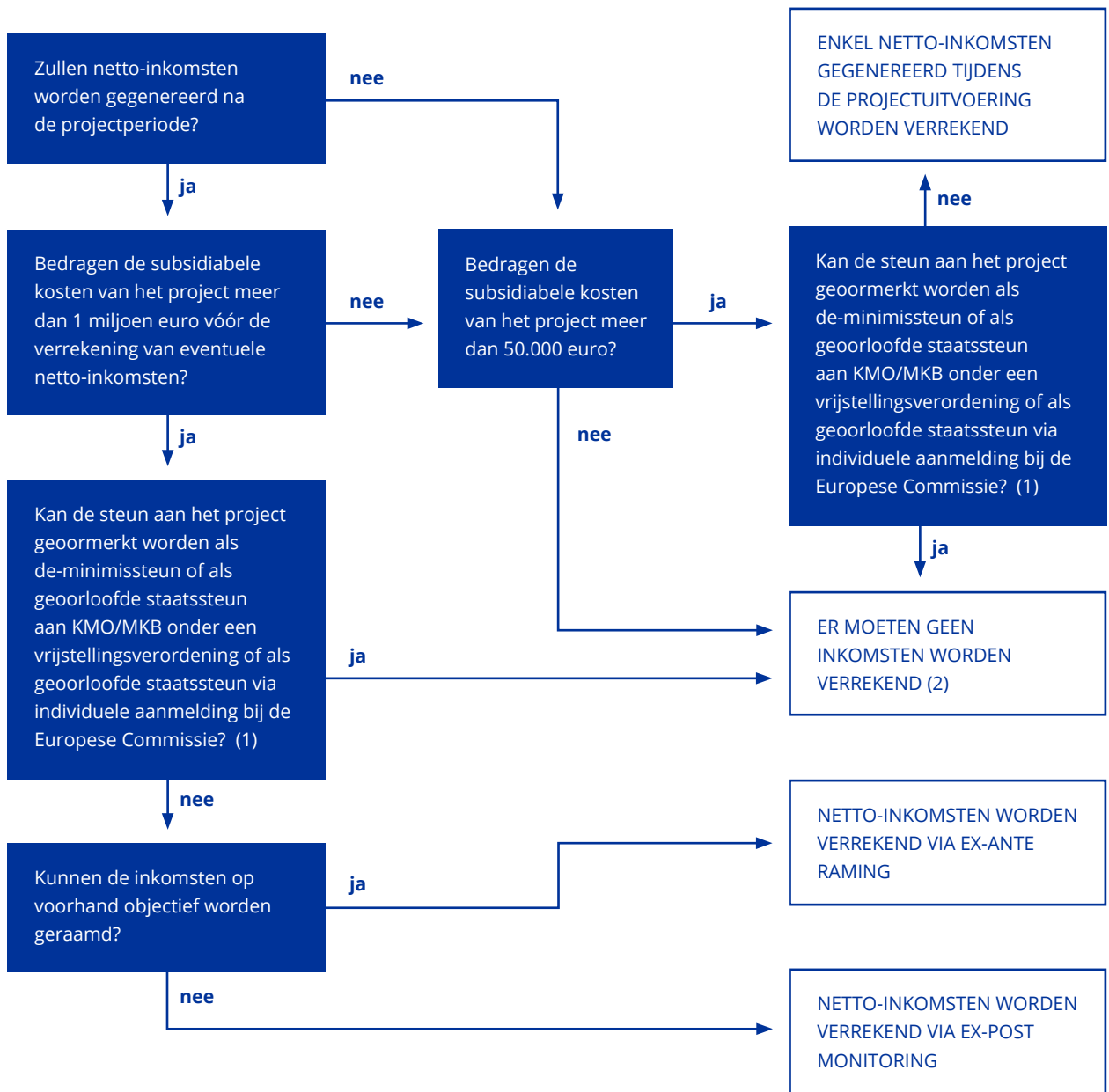
- wanneer de staatssteun via een vrijstellingsverordening (bv. AGVV) wordt geacht in overeenstemming te zijn met de werking van de interne markt, zijn enkel inkomsten van het KMO/MKB vrijgesteld van verrekening. Voor grote ondernemingen geldt deze vrijstelling niet.
- De vrijstellingsverordeningen bevatten soms specifieke bepalingen rond inkomsten. Deze bepalingen blijven onverminderd van toepassing.

4.4 ONDERNEMING IN MOEILIKHEDEN

Om als partner (light) te kunnen deelnemen aan projecten binnen Interreg en EFRO-middelen te ontvangen, mag een bedrijf geen "onderneming in moeilijkheden" zijn. De definitie van onderneming in moeilijkheden is opgenomen in Art. 2, lid 18 van de Algemene groepsvrijstellingsverordening. Daarin is (in algemene lijnen) bepaald dat het eigen vermogen niet minder mag bedragen van 50% van het geplaatst kapitaal (raadpleeg de toets OIM op onze website voor meer duiding). Interreg vraagt in de aanloop naar de effectieve aanvraag de benodigde cijfergegevens op.

Stroomschema inkomsten:

- 1 / Dit moet per projectpartner op het niveau van individuele werkpakketten worden bekeken.
- 2 / Dit doet geen afbreuk aan eventuele bepalingen mbt inkomsten in de staatssteunregels.

VERKLARENDE NOTEN

¹ Meer informatie over dit project kan je vinden op: <http://www.crossroadsproject.eu>

² Indien diensten vanuit een project tegen betaling worden aangeboden, is er sprake van inkomsten. Zie hiervoor punt 4.3 in deze brochure.

MEER INFO?

Interreg Vlaanderen-Nederland

Lozanagebouw (4de verdieping)
Lange Lozanastraat 223
B-2018 Antwerpen
+32 (0)3 240 69 20
info@grensregio.eu
www.grensregio.eu